

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION (EU) 2024/598

av den 18 december 2023

om Rumäniens utkast till uppdaterad integrerad nationell energi- och klimatplan för perioden 2021–2030 och om Rumäniens åtgärders förenlighet med unionens klimatneutralitetsmål och med att säkerställa framsteg med anpassningen

(Endast den rumänska texten är giltig)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2 och artikel 14.6,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 ⁽²⁾, särskilt artikel 7.2, och

av följande skäl:

Rekommendation om Rumäniens utkast till uppdaterad integrerad nationell energi- och klimatplan för perioden 2021–2030

- (1) Rumänien lämnade in sitt utkast till uppdaterad integrerad nationell energi- och klimatplan den 31 oktober 2023.
- (2) På grund av den försenade inlämningen av Rumäniens utkast till uppdaterad nationell energi- och klimatplan har Europeiska kommissionen haft begränsad tid på sig att utarbeta sin bedömning för att anta denna rekommendation sex månader innan de slutliga uppdaterade nationella energi- och klimatplanerna ska lämnas in, i enlighet med artikel 9.2 i förordning (EU) 2018/1999.
- (3) I artikel 3 i förordning (EU) 2018/1999 (förordningen om styrningen av energiunionen) och bilaga I till samma förordning fastställs de uppgifter som ska ingå i den uppdaterade integrerade nationella energi- och klimatplanen. I december 2022 antog kommissionen vägledningen för medlemsstaterna avseende förfarandet för och omfattningen av utarbetandet av utkast till och slutliga uppdaterade nationella energi- och klimatplaner ⁽³⁾. I vägledningen fastställdes goda metoder och en översikt över följderna av den senaste tidens politiska, rättsliga och geopolitiska utveckling på energi- och klimatpolitikens område.
- (4) I samband med REPowerEU-planen ⁽⁴⁾, och som en del av 2022 och 2023 års europeiska planeringsterminer, har kommissionen starkt betonat medlemsstaternas energi- och klimatrelaterade reform- och investeringsbehov för att öka energitryggheten och den ekonomiska överkomligheten genom att påskynda den gröna och rättvisa omställningen. Detta återspeglas i landsrapporterna för Rumänien 2022 och 2023 ⁽⁵⁾ och i rådets rekommendationer till Rumänien ⁽⁶⁾. Medlemsstaterna bör beakta de senaste landsspecifika rekommendationerna i sina slutliga uppdaterade integrerade nationella energi- och klimatplaner.

⁽¹⁾ EUT L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 243, 9.7.2021, s. 1.

⁽³⁾ Kommissionens tillkännagivande om vägledning för medlemsstaterna vid uppdateringen av de nationella energi- och klimatplanerna för 2021–2030 (EUT C 495, 29.12.2022, s. 24).

⁽⁴⁾ COM(2022) 230 final.

⁽⁵⁾ SWD(2022) 624 final, SWD(2023) 623 final.

⁽⁶⁾ Rekommendationer till rådets rekommendationer COM(2022) 624 final och COM(2023) 623 final.

- (5) Kommissionens rekommendationer vad gäller att uppnå nationella mål inom ramen för förordningen om ansvarsfördelning ⁽⁷⁾ grundar sig på sannolikheten att medlemsstaterna kommer att respektera målen för 2030, med beaktande av reglerna för användning av flexibiliteter enligt samma förordning.
- (6) Kommissionens rekommendationer vad gäller avskiljning, lagring och användning av koldioxid syftar till att få en översikt över den planerade användningen av denna teknik på nationell nivå, inbegripet information om de årliga volymer av koldioxid som man planerar att avskilja fram till 2030, uppdelat på utsläppskällor i de anläggningar som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG ⁽⁸⁾ respektive andra källor, såsom biogena källor eller direkt avskiljning av koldioxid från luft, om planerad infrastruktur för koldioxidtransport och om eventuell lagringskapacitet och injektionsvolymer för koldioxid som man planerar ska finnas tillgängliga på nationell nivå 2030.
- (7) Kommissionens rekommendationer vad gäller resultaten inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 ⁽⁹⁾ om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (*LULUCF-förordningen*) handlar om hur medlemsstaterna uppfyller "åtagandet att inte generera nettoutsläpp" för perioden 2021–2025 (period 1) och sina nationella mål för perioden 2026–2030 (period 2), med beaktande av reglerna för användning av flexibiliteter i den förordningen. Kommissionen beaktar även i sina rekommendationer att eventuella extra utsläpp under period 1 inom ramen för LULUCF-förordningen automatiskt kommer att överföras till förordningen om ansvarsfördelning.
- (8) För att klimatanpassningen i tillräcklig grad ska bidra till att energimål och mål för begränsning av klimatförändringarna uppnås är det nödvändigt att identifiera potentiella klimatförändringsrelaterade faror och analysera klimatsårbarheter och klimatrisker som kan påverka berörda områden, befolkningsgrupper och sektorer. Kommissionens rekommendationer om anpassningen beaktar i vilken utsträckning Rumänien har integrerat anpassningsmål i sin uppdaterade nationella energi- och klimatplan, där målen tar hänsyn till olika klimatrisker som kan hindra landet från att uppnå målsättningarna och målen för energunionen. Om särskilda styrmedel och åtgärder för anpassning inte planeras och genomförs finns det en risk att målsättningarna inom ramen för energunionens dimensioner inte uppnås.
- (9) Kommissionens rekommendationer avseende Rumäniens ambitioner när det gäller förnybar energi utgår från den formel som anges i bilaga II till förordning (EU) 2018/1999, vilken bygger på objektiva kriterier, och från de viktigaste styrmedel och åtgärder som saknas i Rumäniens utkast till uppdaterad nationell energi- och klimatplan för att landet på ett kostnadseffektivt sätt, utan dröjsmål, ska kunna uppnå sitt nationella bidrag till unionens bindande mål för förnybar energi på minst 42,5 % 2030, med en kollektiv strävan att öka denna andel till 45 % enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 ⁽¹⁰⁾ om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor. Kommissionens rekommendationer bygger också på Rumäniens bidrag till de specifika mål som anges i artiklarna 15a, 22a, 23, 24 och 25 i det sistnämnda direktivet samt tillhörande styrmedel och åtgärder

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 156 19.6.2018, s. 26), i dess ändrade lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/857 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/842 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) 2018/1999 (EUT L 111, 26.4.2023, s. 1).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 av den 30 maj 2018 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU, EUT L 156, 19.6.2018, s. 1, i dess ändrade lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/839 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/841 vad gäller tillämpningsområdet, förenkling av reglerna för rapportering och efterlevnadskontroll och fastställande av medlemsstaternas mål för 2030 och av förordning (EU) 2018/1999 vad gäller förbättrad övervakning, rapportering, uppföljning av framsteg och översyn (EUT L 107, 21.4.2023, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82), i dess ändrade lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

för att snabbt kunna införliva och genomföra det. Rekommendationerna avspeglar hur viktigt det är att utarbeta en övergripande långsiktig strategi för användningen av förnybar energi, och särskilt vindkraft, för att öka synligheten för europeisk tillverkningsindustri och europeiska nätoperatörer i enlighet med EU:s paket om europeisk vindkraft ⁽¹¹⁾.

- (10) Kommissionens rekommendationer vad gäller det nationella bidraget till energieffektivitet bygger på artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 ⁽¹²⁾ om energieffektivitet samt på den formel som fastställs i bilaga I till det direktivet och tillhörande styrmedel och åtgärder för att genomföra det.
- (11) I sina rekommendationer ägnar kommissionen särskild uppmärksamhet åt målen, målsättningarna och bidragen samt tillhörande styrmedel och åtgärder för att genomföra REPowerEU-planen, i syfte att snabbt kunna fasa ut beroendet av ryska fossila bränslen. Lärdomarna från genomförandet av paketet "Spara gas för en trygg vinter" ⁽¹³⁾ beaktas också i rekommendationerna. Rekommendationerna avspeglar den absoluta nödvändigheten av att göra energisystemet mer resiliellt mot bakgrund av de skyldigheter som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 ⁽¹⁴⁾ om riskberedskap inom elsektorn och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 ⁽¹⁵⁾ om försörjningstryggheten för gas samt i enlighet med kommissionens rekommendation om energilagring ⁽¹⁶⁾.
- (12) Kommissionens rekommendationer beaktar behovet av att påskynda integreringen av den inre energimarknaden för att öka flexibiliteten och stärka och skydda konsumenterna. Kommissionens rekommendation tar även upp vikten av att bedöma antalet energifattiga hushåll i enlighet med kraven i artikel 3 i förordning (EU) 2018/1999 och kommissionens rekommendation (EU) 2023/2407 ⁽¹⁷⁾.
- (13) Kommissionens rekommendationer avspeglar vikten av att säkerställa tillräckliga investeringar i forskning om ren energi och innovation för att främja utvecklingen och tillverkningskapaciteten på dessa områden, inbegripet lämpliga styrmedel och åtgärder för energiintensiva industrier och andra företag. I rekommendationerna betonas även behovet av kompetensutveckling av arbetskraften till nettonollindustrin för att trygga en stark, konkurrenskraftig och grön ekonomi inom unionen.
- (14) Kommissionens rekommendationer bygger vidare på åtagandena enligt Parisavtalet att minska användningen av fossila bränslen samt framhåller vikten av att fasa ut subventioner för fossila bränslen.
- (15) Kommissionens rekommendationer om investeringsbehov bygger på bedömningen av huruvida utkastet till uppdaterad plan ger en allmän översikt över investeringsbehoven för att uppnå målsättningarna, målen och bidragen för energiunionens alla dimensioner, anger finansieringskällor, med åtskillnad mellan privata och offentliga källor, redogör för investeringar som är förenliga med Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan, Rumäniens territoriella planer för en rättvis omställning och de landsspecifika rekommendationerna 2022–2023 som utfärdats inom ramen för den europeiska planeringsterminen och innehåller en tillförlitlig makroekonomisk bedömning av planerade styrmedel och åtgärder. Den nationella energi- och klimatplanen bör säkerställa transparens och förutsebarhet i fråga om nationella styrmedel och åtgärder, i syfte att främja investeringssäkerhet.

⁽¹¹⁾ Meddelande om EU:s handlingsplan för vindkraft, COM(2023) 669 final, 24.10.2023, och meddelande om uppnående av EU:s mål vad gäller förnybar energi till havs, COM(2023) 668 final.

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (EUT L 231, 20.9.2023, s. 1).

⁽¹³⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, "Spara gas för en trygg vinter", COM(2022) 360 final.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG (EUT L 158, 14.6.2019, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010 (EUT L 280, 28.10.2017, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Kommissionens rekommendation av den 14 mars 2023 om energilagring – Att främja ett koldioxidsnålt och säkert energisystem i EU (EUT C 103, 20.3.2023, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Kommissionens rekommendation (EU) 2023/2407 av den 20 oktober 2023 om energifattigdom (EUT L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>).

- (16) Kommissionens rekommendationer belyser hur oerhört viktigt det är med ett brett regionalt samråd och att säkerställa tidiga och inkluderande samråd om planen där även allmänheten kan delta på ett meningsfullt sätt under en tillräckligt lång tidsperiod och får tillräcklig information, i linje med Århuskonventionen ⁽¹⁸⁾.
- (17) Kommissionens rekommendationer om en rättvis omställning bygger på bedömningen av om man i Rumäniens plan tillräckligt ingående identifierar klimat- och energiomställningens konsekvenser för samhälle, sysselsättning och kompetens och beskriver lämpliga åtföljande styrmedel och åtgärder för att främja en rättvis omställning och samtidigt bidra till att främja både de mänskliga rättigheterna och jämställdhet.
- (18) Till grund för kommissionens rekommendationer till Rumänien ligger en bedömning av landets utkast till uppdaterad nationell energi- och klimatplan ⁽¹⁹⁾ som offentliggörs tillsammans med denna rekommendation.
- (19) Rumänien bör ta vederbörlig hänsyn till dessa rekommendationer när landet utarbetar sin slutliga uppdaterade integrerade nationella energi- och klimatplan som ska lämnas in senast den 30 juni 2024.

Rekommendationer om förenligheten med unionens klimatneutralitetsmål och med att säkerställa framsteg med anpassningen

- (20) Kommissionen är i enlighet med förordning (EU) 2021/1119 (*den europeiska klimatlagen*) skyldig att bedöma om nationella åtgärder är förenliga med klimatneutralitetsmålet och med att säkerställa framsteg med anpassningen. Kommissionen har bedömt om Rumäniens åtgärder är förenliga med dessa mål ⁽²⁰⁾. Rekommendationerna nedan grundar sig på den bedömningen. Rumänien bör ta vederbörlig hänsyn till dessa rekommendationer och följa upp dem i enlighet med den europeiska klimatlagen.
- (21) Även om unionens nettoutsläpp av växthusgaser (inbegripet från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk [LULUCF] och exklusive internationella transporter) totalt sett uppvisar en stadig nedåtgående trend som i stort sett ligger i linje med den linjära utvecklingsbanan för att uppnå unionens klimatmål på –55 % för 2030 och unionens klimatneutralitetsmål för 2050 är det mycket viktigt att utsläppen minskar i snabbare takt och att medlemsstaterna vidtar åtgärder. Framstegen i medlemsstaterna har varit blandade, med flera sektoriella utmaningar och svagheter som måste åtgärdas utan ytterligare dröjsmål. Dessutom har Rumänien först nyligen lämnat in sin nationella långsiktiga strategi till kommissionen i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) 2018/1999 ⁽²¹⁾. Kommissionen kommer att bedöma om den nationella långsiktiga strategin är lämplig för ett gemensamt uppnående av energiunionens mål. Tillförlitliga långsiktiga strategier är en förutsättning för att lyckas med den ekonomiska omvandling som krävs för att närma sig unionens klimatneutralitetsmål.
- (22) Styrmedlen för anpassning bör inriktas på områden eller sektorer som är särskilt sårbara för klimatförändringarna, eller vars verksamhet är avgörande för andra sektors resiliens, eller som har stor betydelse för den nationella ekonomin eller folkhälsan. Det krävs prioriterade insatser när det gäller effekter och risker som förväntas påverka kritisk infrastruktur eller system med lång livslängd, eller som förväntas påverka systemen irreversibelt, med beaktande av samspelet med den socioekonomiska utvecklingen eller andra, icke-klimatrelaterade drivkrafter. Det krävs övervakning och utvärdering av anpassningsinsatser för att upprätthålla ansvarsskyldigheten och förbättra anpassningspolitiken. Olika EU-finansieringsinstrument kan mobiliseras för att finansiera anpassningsåtgärder. Det bör tas större hänsyn till klimatesiliens när medlemsstaterna utformar sina nationella planer inom ramen för de

⁽¹⁸⁾ Konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor av den 25 juni 1998 (*Århuskonventionen*).

⁽¹⁹⁾ SWD(2023) 930.

⁽²⁰⁾ EU:s lägesrapport om klimatåtgärder 2023, COM(2023) 653 final, och arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law* (inte översatt till svenska), SWD(2023) 932.

⁽²¹⁾ Eftersom Rumänien inte hade lämnat in den långsiktiga strategin i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) 2018/1999 inom den föreskrivna tidsfristen inledde kommissionen ett överträdelseförfarande mot Rumänien i enlighet med artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (ref. INFR(2022)2090). Den 8 december lämnade Rumänien in sin nationella långsiktiga strategi.

relevanta EU-fonderna. Inget av medlen får skada klimatanpassningen, dvs. öka sårbarheten vare sig hos stödmottagarna eller hos någon annan. Investeringsbehoven för klimatanpassningen ökar och kommer att öka allt snabbare under de kommande årtiondena. Stärkt finansiering bör gå hand i hand med tillräcklig kapacitet och den sakkunskap som krävs för både förvaltning och genomförande, för att kvalitetssäkra både investeringarna och absorptionsförmågan samt förebygga felanpassning. Utöver offentlig och privat finansiering skulle även innovativa finansieringsinstrument kunna undersökas genom samarbete med den privata sektorn.

- (23) De mest utsatta samhällena är de som löper störst risk att drabbas av klimatförändringarna. Den ojämlika utsattheten och sårbarheten för klimateffekterna i olika regioner och socioekonomiska grupper förvärrar redan befintliga ojämlikheter och sårbarheter. Rättvis resiliens bör minska den ojämlika utsattheten för klimatrisker och säkerställa en rättvis fördelning av fördelarna med anpassning. Systemomfattande förmåga att anpassa sig till klimatförändringarna är avgörande för att förebygga eller mildra potentiella skador, dra nytta av möjligheter och hantera konsekvenserna. Klimatförändringarnas fysiska effekter utvecklas i snabbare takt än förväntat. Anpassningsförmågan måste förbättras på alla förvaltningsnivåer, och inom de offentliga och privata sektorerna, och det kräver ökad medvetenhet om sårbarheter och risker. Privata aktörer driver på förändring genom att tillhandahålla information, resurser, kapacitet och finansiering.
- (24) Naturbaserade lösningar är effektiva alternativ, även i fråga om kostnader, för anpassning- och riskreducering, om det ges incitament till att införa dem genom strategiska ramverk, styrmedel och finansiering. De kan genomföras självständigt eller integreras i andra anpassnings- och riskreduceringsåtgärder, i kombination med mer tekniska eller infrastrukturbaserade lösningar. Vid genomförandet måste hänsyn tas till ekosystemens komplexitet och klimatförändringarnas förväntade effekter, det lokala sammanhanget, sammankopplade intressen och värden samt socioekonomiska förhållanden.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS RUMÄNIEN ATT GÖRA FÖLJANDE:

UTKASTET TILL UPPDATERAD NATIONELL ENERGI- OCH KLIMATPLAN ENLIGT FÖRORDNING (EU) 2018/1999

1. Fastställa kostnadseffektiva ytterligare styrmedel och åtgärder, bland annat för transportsektorn samt för icke-koldioxidrelaterade utsläpp, däribland metan och dikväveoxid, från energi- och jordbrukssektorerna, och förklara hur de förväntas bidra till att uppnå det nationella målet om – 12,7 % minskade växthusgaser 2030 jämfört med 2005 års nivåer enligt förordningen om ansvarsfördelning. Tillhandahålla prognoser för hur de befintliga och planerade styrmedlen kommer att bidra till att uppnå målet och vid behov ange hur de flexibiliteter som finns inom ramen för förordningen om ansvarsfördelning kommer att användas för att uppfylla kraven. Komplettera uppgifterna om styrmedel och åtgärder och redogör tydligt för deras omfattning, tidsplan och förväntade inverkan på minskningen av växthusgasutsläppen, inbegripet när det gäller åtgärder som ingår i unionens finansieringsprogram (t.ex. i den gemensamma jordbrukspolitiken).
2. Identifiera den mängd koldioxidutsläpp som skulle kunna avskiljas per år senast 2030, inbegripet källa. Lämna närmare uppgifter om hur den avskilda koldioxiden ska transporteras. Ange total lagringskapacitet och injektionsvolym för koldioxid som kommer att finnas tillgängliga 2030.
3. Staka ut en tydlig väg för att uppnå det nationella LULUCF-målet enligt förordning (EU) 2018/841, särskilt med tanke på översynen av Rumäniens nationella inventeringar av växthusgaser. Inkludera ytterligare åtgärder i LULUCF-sektorn och precisera deras tidsplan och omfattning samt kvantifiera deras förväntade effekter för att säkerställa att upptagen av växthusgaser på ett ändamålsenligt sätt anpassas efter EU:s mål om ett nettoupptag på –310 miljoner ton koldioxidekvivalenter för 2030 och efter det landsspecifika upptagsmål på –2 380 kiloton koldioxidekvivalenter som fastställs i förordning (EU) 2018/841. Tillhandahålla tydlig information om hur offentliga medel (både unionsmedel, däribland den gemensamma jordbrukspolitiken, och statligt stöd) och privat finansiering genom system för kolinlagrande jordbruk på ett konsekvent och effektivt sätt används för att uppnå det nationella målet för nettoupptag. Tillhandahålla information om status och de framsteg som måste göras för att säkerställa att man uppnår en högre Tier-nivå eller mer geografiskt explicita dataset för övervakning, rapportering och kontroll, i överensstämmelse med del 3 i bilaga V till förordning (EU) 2018/1999.

4. Tillhandahålla ytterligare analyser om relevanta klimatsårbarheter och klimatrisker när det gäller uppnåendet av de nationella målsättningarna, målen och bidragen samt styrmedlen och åtgärderna inom ramen för energunionens olika dimensioner. Beskriva och kvantifiera på ett tydligare sätt kopplingen till de specifika mål och styrmedel inom ramen för energunionen som styrmedlen och åtgärderna för anpassning bör stödja. Ange i tillräcklig detalj ytterligare styrmedel och åtgärder för anpassning som stöder Rumäniens uppnående av nationella målsättningar, mål och bidrag inom ramen för energunionen.
5. Höja ambitionsnivån till en andel förnybara energikällor på minst 41 % som ett bidrag till unionens bindande mål för förnybar energi för 2030 som fastställs i artikel 3.1 i direktiv (EU) 2018/2001, i dess ändrade lydelse, i linje med formeln i bilaga II till förordning (EU) 2018/1999. Säkerställa att tillräckliga åtgärder vidtas för att täcka klyftan i förhållande till 2021 års referensandel för förnybar energi, som inte får understiga landets obligatoriska övergripande nationella mål för andelen energi från förnybara energikällor år 2020, i enlighet med artikel 32.4 i förordning (EU) 2018/1999.
6. Tillhandahålla en långsiktig plan för införandet av teknik för förnybar energi under de närmsta tio åren, med en prognos fram till 2040. Inkludera ett vägledande mål för innovativ teknik för förnybar energi för 2030, i linje med direktiv (EU) 2018/2001 i dess ändrade lydelse. Inkludera särskilda mål för att bidra till de vägledande delmålen för byggnader och industrin för 2030 och det bindande delmålet för förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung i industrin för 2030, i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001 i dess ändrade lydelse. Bekräfta de bindande målen för uppvärmning och kylning i enlighet med de bindande målen för både 2021–2025 och 2026–2030 samt inkludera ett vägledande mål för att uppnå tilläggen i bilaga IA till direktiv (EU) 2018/2001. Inkludera ett delmål för avancerade biodrivmedel och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung inom transportsektorn och säkerställ att miniminivån för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung för 2030 efterlevs.
7. Vidareutveckla detaljerade och kvantifierade styrmedel och åtgärder på ett sätt som gör det möjligt att i tid och kostnadseffektivt uppnå det nationella bidraget till unionens bindande mål för förnybar energi på minst 42,5 % 2030, med en kollektiv strävan att öka denna andel till 45 %. Beskriva i synnerhet hur landet planerar att påskynda tillståndsgivningen och utse "accelerationsområden för förnybar energiproduktion", inbegripet för vilka typer av förnybar energiteknik, med snabbare och enklare förfaranden. Beskriva vilka åtgärder som ska vidtas för att påskynda införandet av förnybara energikällor via en mer utbredd användning av avtal om köp av förnybar el, ursprungsgarantier och ytterligare uppgifter om ett möjliggörande ramverk för att främja egenförbrukning och energigemenskap. Tillhandahålla ytterligare information om hur landet avser att påskynda införandet av förnybara energikällor och utfasningen av fossila bränslen inom uppvärmnings- och kylningssektorn, särskilt inom fjärrvärme och fjärrkyla i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001 i dess ändrade lydelse, bland annat genom att säkerställa ett möjliggörande ramverk för ökad integrering mellan elnät och värme- och kylnät samt genom att utveckla eller modernisera infrastruktur för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla som bygger på förnybara energikällor. Beskriva hur utformningen av skyldigheten för bränsle- och energileverantörer inom transportsektorn kommer att se ut, inkludera jämförbara åtgärder för att främja vätgas inom industrin och förbereda EU för handel med förnybar vätgas.
8. Inkludera en bedömning av den inhemska försörjningen skogsbiomassa för energiändamål 2021–2030, i enlighet med de stärkta hållbarhetskriterierna i artikel 29 i direktiv (EU) 2018/2001, i dess ändrade lydelse. Inkludera en bedömning av förenligheten mellan den planerade användningen av skogsbiomassa för energiproduktion och Rumäniens skyldigheter enligt den reviderade LULUCF-förordningen, i synnerhet för 2026–2030, tillsammans med nationella åtgärder och styrmedel för att säkerställa denna förenlighet. Inkludera ytterligare åtgärder för att främja hållbar produktion av biometan, mot bakgrund av Rumäniens potential för och produktion av hållbar biogas/biometan, landets profil när det gäller naturgasförbrukning och befintlig infrastruktur, dess användning av rötresten samt tillämpningar för biogen koldioxid.
9. Tillhandahålla i så stor utsträckning som möjligt den förväntade tidsplanen för de steg som leder fram till antagandet av de lagstiftningsåtgärder och andra styrmedel som syftar till att införliva och genomföra bestämmelserna i direktiv (EU) 2018/2001 i dess ändrade lydelse, i synnerhet när det gäller de åtgärder som nämns i de föregående punkterna.

10. Inkludera ett nationellt energieffektivitetsbidrag för primärenergianvändning i unionens vägledande primärenergianvändningsmål i linje med artikel 4 i direktiv (EU) 2023/1791 och bilaga I till samma direktiv. Inkludera vilken minskning av energianvändningen som ska uppnås för alla offentliga organ, uppdelade efter sektor, och den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ och som ska renoveras varje år eller motsvarande årliga energibesparingar som ska uppnås. Inkludera även mängden ackumulerade energibesparingar som ska uppnås under perioden 1 januari 2021–31 december 2030 och, i tillämpliga fall, en förklaring till hur den årliga besparingsnivån och referensscenariot för beräkning fastställdes.
11. Fastställa fullständiga styrmedel och åtgärder för att uppnå de nationella bidragen till energieffektivitet och kvantifiera energibesparingen från de rapporterade energieffektivitetsåtgärder som ska säkerställa att landet uppnår den mängd ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som krävs senast 2030 samt fastställa åtgärder för att främja energibesiktningar och energiledningssystem. Tillhandahålla ytterligare information om den nationella energieffektivitetsfondens roll enligt artikel 30 i direktiv (EU) 2023/1791 vad gäller uppfyllandet av de nationella energieffektivitetsbidragen till EU-målen, inbegripet användningen av fondens finansieringsinstrument.
12. Inkludera en uppdaterad ambitionsnivå vad gäller att säkerställa ett koldioxidfritt nationellt byggnadsbestånd med hög energieffektivitet och omvandla befintliga byggnader till nollutsläppsbyggnader senast 2050, inklusive mellanliggande delmål för 2030 och 2040 och en jämförelse mellan dessa delmål och den senaste långsiktiga renoveringsstrategin. Stödja målen att fasa ut fossila bränslen i byggnader genom att inkludera ytterligare information om styrmedel, åtgärder och deras förväntade effekt på energibesparingen för genomförandet av en enhetlig långsiktig renoveringsstrategi.
13. Göra energisystemet mer resilient, i synnerhet genom att fastställa ett mål för utbyggnad av energilagringen och lägga fram styrmedel och åtgärder för att integrera de nödvändiga insatserna för klimatanpassningen i energisystemet. Fastställa tydliga mål för att uppmuntra till minskad efterfrågan på gas samt utarbeta detaljerade styrmedel och åtgärder för att uppnå dessa mål fram till 2030. Ytterligare bedöma om landets gasinfrastruktur är förenlig med målen om minskade koldioxidutsläpp. Ange lämpliga åtgärder för diversifiering och långsiktig tillgång till kärnämnen, bränsle, reservdelar och tjänster, bland annat för de planerade nya kärnkraftsreaktorerna, och den långsiktiga hanteringen av kärnavfall. Tillhandahålla mer information om aviserade planer för att utveckla projekt för små modulära reaktorer. Bedöma oljeinfrastrukturens (raffinaderier, oljelager) tillräcklighet till följd av den förväntade nedgången i efterfrågan på olja och övergången till koldioxidsnåla alternativ.
14. Fastställa tydliga mål för att förbättra sammanlänkningskapaciteten för el och en tydlig tidsplan för att genomföra relaterade projekt. Föreslå tydliga målsättningar och mål för att förbättra efterfrågeflexibiliteten inom systemet mot bakgrund av en bedömning av flexibilitetsbehoven och beskriv hur integreringen av energisystemet ska underlättas i samband med artikel 20a i direktiv (EU) 2018/2001 i dess ändrade lydelse. Ge en lägesrapport när det gäller elmarknadernas organisation som ska ske i tydlig och enhetlig överensstämmelse med de mål som beskrivs för den inre marknaden, och definiera framåtblickande mål rörande marknadsintegration, särskilt i fråga om åtgärder för att utveckla konkurrenskraftiga grossistmarknader och fasa ut åtgärder som påverkar marknadssignalerna. Utveckla konkurrenskraftigare slutkundsmarknader och öka konsumentinflytandet på slutkundsmarknaden.
15. Vidareutveckla strategin för att åtgärda energifattigdom genom att inbegripa en bedömning av situationen för de hushåll som nu påverkas och ange ett specifikt mätbart mål om minskning i enlighet med förordning (EU) 2018/1999, med beaktande av rekommendation (EU) 2023/2407. Tillhandahålla ytterligare uppgifter om befintliga och potentiella åtgärder för att ta itu med energifattigdom och om särskilda ekonomiska resurser, både i fråga om socialpolitiska åtgärder (ekonomisk överkomlighet) och strukturinriktade energiåtgärder, särskilt när det gäller tillgången till energieffektivitet, byggnadsrenoveringar och förnybar energi.

16. Lämna ett närmare förtydligande av nationella mål inom forskning, innovation och konkurrenskraft för användningen av ren teknik, och staka ut en väg för 2030 och 2050, i syfte att stödja utfasningen av fossila bränslen inom industrin och en övergång för företagen till en cirkulär netto-nollekonomi. Föreslå styrmedel och åtgärder för att främja utvecklingen av netto-nollprojekt, däribland de som är relevanta för energiintensiva industrier. Beskriva ett förutsägbart och förenklat regelverk för tillståndsförfaranden och hur tillgången till nationell finansiering ska förenklas vid behov. Tillhandahålla detaljerade styrmedel och åtgärder för digitalisering av energisystemet, kompetensutveckling på området ren energi och för att främja en öppen handel för resilienta och hållbara leveranskedjor vad gäller viktiga komponenter och utrustning på netto-nollområdet.
17. Ange de reformer och åtgärder för att mobilisera privata investeringar som behövs för att uppnå energi- och klimatmålen. Lämna en heltäckande och enhetlig översikt över offentliga och privata investeringsbehov totalt sett och per sektor. Komplettera en top-down-strategi som omfattar hela ekonomin med en projektspecifik bedömning enligt bottom-up-strategin. Inkludera en uppdelning av de totala investeringsbehoven med ytterligare information om finansieringskällor på nationell, regional och unionsnivå samt privata finansieringskällor som ska mobiliseras. Inkludera en kort beskrivning av den typ av ekonomiskt stödprogram som valts för att genomföra styrmedlen och åtgärderna, som finansieras via den offentliga budgeten, och användningen av blandade finansieringsinstrument med hjälp av bidrag, lån, tekniskt bistånd och offentliga garantier, inbegripet nationella investeringsbankers roll i respektive program och/eller hur den privata finansieringen mobiliseras. Överväga en kostnadseffektiv överlåtelse till andra medlemsstater enligt förordningen om ansvarsfördelning som en finansieringskälla. Tillhandahålla en tillförlitlig bedömning av planerade styrmedels och åtgärders makroekonomiska konsekvenser.
18. Förklara närmare hur och när Rumänien avser att fasa ut subventionerna för fossila bränslen. Förklara närmare hur Rumänien planerar att fasa ut fasta fossila bränslen för elproduktion genom att förtydliga tillhörande åtaganden och åtgärder.
19. Tillhandahålla detaljerad information om klimat- och energiomställningens konsekvenser för samhälle, sysselsättning och kompetens, och eventuella andra fördelningseffekter, samt om de planerade målsättningarna, styrmedlen och åtgärderna för att stödja en rättvis omställning. Fastställa stödtyp, effekten av initiativen, målgrupperna och avsatta resurser, med beaktande av rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet ⁽²²⁾. Säkerställa överensstämmelse mellan tidsplanen för utfasningen av kol enligt de territoriella planerna för en rättvis omställning och den slutliga uppdaterade nationella energi- och klimatplanen. Inkludera, i den mån det är möjligt, fler uppgifter som kan utgöra en lämplig analytisk grund för att utarbeta en framtida social klimatplan i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 ⁽²³⁾, däribland om hur man kan bedöma utmaningar och sociala konsekvenser för de mest utsatta grupperna till följd av införandet av utsläppshandels-systemet för bränsleförbränning i byggnader, vägtransport och ytterligare sektorer, samt hur man kan fastställa potentiella stödmottagare och en relevant politisk ram. Förklara hur den politiska ram som fastställs i den nationella energi- och klimatplanen kommer att bidra till utarbetandet av den sociala klimatplanen och hur Rumänien kommer att säkerställa överensstämmelse mellan dessa två planer.
20. Säkerställa allmänhetens deltagande på ett inkluderande sätt och inom en rimlig tidsram och ett brett deltagande av lokala myndigheter och civilsamhället i utarbetandet av planen. Tillhandahålla en tydlig översikt över hur samrådsprocessen kommer att möjliggöra ett brett deltagande av alla berörda myndigheter, medborgare och intressenter, inklusive arbetsmarknadsparterna, i utarbetandet av både utkastet till och den slutliga uppdaterade planen. Tillhandahålla en sammanfattning av synpunkter från olika aktörer samt en sammanfattning av hur synpunkterna från samråden integreras i planen.

⁽²²⁾ Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet (EUT C 243, 27.6.2022, s. 35).

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130, 16.5.2023, s. 1).

21. Intensifiera det regionala samarbetet med angränsande medlemsstater och inom högnivågruppen för sammankoppling av energinäten i Central- och Sydösteuropa, bland annat om sammankoppling, förnybar energi, energieffektivitet och den inre marknaden, med beaktande av gemensamma utmaningar och mål. Beskriva hur Rumänien planerar att upprätta en ram för samarbete med andra medlemsstater senast 2025, i linje med artikel 9 i direktiv (EU) 2023/2413. Fortsätta ansträngningarna för att underteckna de två nödvändiga bilaterala solidaritetsarrangemangen för en trygg gasförsörjning med sina grannländer (Ungern och Bulgarien).

NATIONELLA ÅTGÄRDERNS FÖRENLIGHET MED UNIONENS KLIMATNEUTRALITETSMÅL OCH MED ATT SÄKERSTÄLLA FRAMSTEG MED ANPASSNINGEN I ENLIGHET MED FÖRORDNING (EU) 2021/1119

22. Säkerställa att prioriteringarna, strategierna, politiken, planerna och insatserna för klimatanpassning står i proportion till de förväntade framtida sårbarheterna och riskerna som är kopplade till klimatet, på grundval av den bästa tillgängliga forskningen samt verktyg för klimatprognoser och tidig varning. Säkerställa att styrmedlen för anpassning övervakas och utvärderas systematiskt och regelbundet och att resultaten återspeglas i den efterföljande översynen av politikens utformning och genomförande. Ta större hänsyn till klimatesiliens i användningen av stöd från unionens finansieringsprogram, såsom den gemensamma jordbrukspolitiken, finansieringen från sammanhållningspolitiken och andra relevanta EU-medel. EU-medel bör användas för att öka klimatesiliensen utan att öka sårbarheten (dvs. utan att orsaka betydande skada vad gäller anpassningen). Säkerställa att det finns offentliga och privata finansieringsmekanismer för anpassning och att budgetarna står i proportion till investeringsbehoven, i synnerhet när det gäller prioriterade sårbara sektorer.
23. Engagera grupper av berörda parter som är särskilt sårbara för klimatförändringarnas effekter i utformningen och genomförandet av Rumäniens anpassningspolitik. Förbättra samordningen mellan olika förvaltningsnivåer (nationella, regionala och lokala) för att anpassa planeringsverktygen och bidra till samordnade insatser som syftar till systemomvandling. Involvera arbetsmarknadens parter och berörda parter i den privata sektorn i utformningen och genomförandet av politiken, samt vad gäller investeringar. Dokumentera processerna och resultaten av relevanta samråd.
24. Främja naturbaserade lösningar och ekosystembaserad anpassning i nationella strategier, styrmedel och planer samt tillhandahålla investeringar för att införa dem.

Utfärdad i Bryssel den 18 december 2023.

På kommissionens vägnar
Kadri SIMSON
Ledamot av kommissionen